چگونه صنایع استان به نقطه رشد صفر و کاهش سودآوری رسیده اند و چه باید کرد؟

صنعت؛ گرفتار اشباع سازی فرضی

مسعود حمیدی

سوم اردیبهشت در گزارشی با عنوان «رشد بر مدار صفر درجه» اعلام کردیم که در ۱۰ سال گذشته صدور جواز های تأسیس و پروانه‌های بهره‌برداری صنعتی در استان بر اساس آمار رسمی رشد صفر درصد داشته و حتی حوزه‌های تولیدی اشباع‌شده جواز تأسیس بیشتری اخذ کرده‌اند. در این گزارش می‌خواهیم محل قرارگرفتن دوربین نگاهمان را فراتر برده و از زاویه‌ای دیگر؛ علاوه بر لنز «چرا و چگونه» از لنز «راه‌حل‌یابی» هم به این عارضه خودساخته فرضی نگاه کنیم.

برداشت اول؛ فرضیه قابل بحث

ایده‌های کسب‌وکار در ایران دوره ظهور و بروز خیلی سریعی دارند و به همان نسبت دوره افول آن‌ها قابل تأمل است اما این روند در کلان‌شهر مشهد به طرز عجیبی سرآمد است؛ درواقع ایده‌های کسب‌وکار در این کلان‌شهر به همان نسبت که «خلاقانه» هستند، به همان نسبت «تقلیدپذیرند» و همین تقلیدپذیری آفت این کسب‌وکارها می‌شود. برای ملموس شدن این گزاره چند مثال طرح می‌کنیم؛ به‌طور مثال اگر یک ایده خلاقانه مانند عرضه و فروش ساندویچ سرد خلق شود، به‌سرعت مورد اقبال مشتریان و شهروندان قرار می‌گیرد اما به همان نسبت این ایده مورد توجه سرمایه‌گذاران هم قرار می‌گیرد و یک‌باره شاهد گسیل سرمایه‌های خرد برای راه‌اندازی کسب‌وکار ساندویچ سرد می‌شویم و یک توجیه قابل‌تأمل در این گسیل وجود دارد؛ این که اگر فلان واحد توانسته قطعاً ما هم می‌توانیم؛ این توجیه فارغ از این واقعیت است که آیا بازار «ظرفیت» و «کشش» این حجم از سرمایه‌گذاری‌ها را دارد یا خیر؟ مثال‌های دیگری هم وجود دارد که ملموس هستند مانند راه‌اندازی مینی کافه‌ها، راه‌اندازی پت شاپ‌ها و... اما خروجی این بی‌توجهی به واقعیت، ظرفیت و کشش بازار چیزی جز افول و شکست برخی سرمایه‌گذاران در نهایت کسب‌وکارهایی ماندنی می‌شوند که بتوانند خلاقیت جدیدی به کسب خود بدهند و ایده نو تزریق کنند؛ نقطه سر خط.

برداشت دوم؛ قالب‌سازی صنعت

اما در کسب‌وکارهای کلان فرم کار به لحاظ حجم سرمایه‌گذاری و فعالیت کمی متفاوت است؛ درواقع به دلیل گستره کار و حجم بالای سرمایه‌گذاری‌ها بررسی‌ها کمی دقیق‌تر می‌شود؛ اما اجرای ایده‌های «خلاقانه» بسیار هزینه‌برتر از کسب‌وکارهای خرد است؛ به‌طور مثال یک سرمایه‌گذاری که می‌خواهد در حوزه تولیدات لوازم‌خانگی یا مواد غذایی سرمایه‌گذاری کند ابتدا تمامی ابعاد اقتصادی را بررسی می‌کند و حتی ملزم به تهیه طرح توجیهی است؛ اما همین که قصد کند وارد قلمرو خلاقیت شود، ارتفاع موانع بلندتر می‌شود؛ یعنی اگر بخواهد فراتر از وضع موجود دست به خلاقیت بزند، با چالش بسیار جدی مواجه می‌شود. به‌طور مثال برای راه‌اندازی خطوط تولید روز دنیا باید بتواند ماشین‌آلات و فناوری روز جهان را وارد کشور کند که این کار واقعاً پشتوانه مالی و مادی بسیار قوی می‌خواهد. شاید به همین دلیل است که بخش عمده سرمایه‌گذاران بخش تولید به‌جای «نوآوری» و «خلاقیت» به رویه «تقلید از طرح موجود» روی می‌آورند. درواقع سرمایه‌گذاران حوزه تولید و کسب‌وکارهای کلان با علم به این که باید در مسیر کسب‌وکار خود خلاقیت و ایده جدید داشته و نوآور باشند، دست به تقلید از وضع موجود می‌زنند زیرا حجم و توان مادی و معنوی آن‌ها در حد اجرای ایده جدید و نوآوری تولیدی نیست. به همین دلیل است که سرمایه‌گذارانی که برای احداث واحد تولیدی اقدام به ثبت درخواست برای اخذ «جواز تأسیس» می‌کنند یا در همان ابتدا در تهیه طرح توجیهی پا پس می‌کشند یا این که بعد از اخذ جواز تأسیس وقتی با واقعیت موجود روبه‌رو می‌شوند و می‌خواهند قدم در فیلد تولید بگذارند متوجه می‌شوند با توجه به ظرفیت و توان مادی و معنوی که دارند قادر به راه‌اندازی کسب‌وکار تولید نیستند و به نوعی پیش از شکست تسلیم شدن را انتخاب می‌کنند؛ زیرا به این واقعیت واقف هستند که شکست در این حوزه ممکن است به قیمت از دست دادن تمام دارایی‌های مادی و معنوی آن‌ها باشد. البته همه این سرمایه‌گذاران با هدف واقعی تولید اقدام به اخذ جواز تأسیس نمی‌کنند بلکه بعضاً در صدد آن هستند که بتوانند از قبل این جواز تسهیلاتی دریافت کنند یا برای خود شهرت و اعتباری به دست بیاورند. به همین دلیل است که طبق داده‌های رسمی وزارت صمت و سازمان صمت استان به‌عنوان متولیان صدور جواز های تأسیس شاهد رشد تعداد جواز های تأسیس صادر شده در استان هستیم اما در واقعیت بخش عمده این جواز ها به تولید و کسب و کار ختم نمی‌شوند؛ نقطه سر خط.

برداشت سوم؛ ورطه تقلید تا...

این موضوع به این جا ختم نمی‌شود و سرمایه‌گذارانی که با علم به این واقعیت اصرار دارند با راهبرد «تقلید از طرح موجود» جواز های تأسیس خود را به پروانه بهره‌برداری و نهایتاً تولید برسانند حتی در قدم‌های ابتدایی کارگاه تولیدی خود را راه‌اندازی می‌کنند و کلی سرمایه را روی زمین می‌آورند اما در ادامه پشیمان می‌شوند که اگر اقبال داشته باشند یا جواز تأسیس خود و یا پروانه بهره‌برداری خود را واگذار می‌کنند؛ اما اگر قادر به این کار نباشند قطعاً شکست خواهند خورد. به همین دلیل است که حداقل در ۱۰ سال گذشته طبق داده‌های رسمی تعداد واحدهای تولیدی استان بیشتر نشده حتی در برخی سال‌ها کمتر هم شده‌اند. یکی از اقداماتی که سال‌های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ در استان انجام شد ابطال جواز های تأسیس فاقد پیشرفت و بدون نتیجه بود؛ به همین دلیل در آمار رسمی سازمان صمت عنوان «جواز های تأسیس موجود» آورده می‌شود یعنی وقتی صحبت از حدود ۳۹۰۰ جواز تأسیس صنعتی در استان می‌کنیم، منظور جواز هایی اند که دارای اعتبار و پیشرفت کاری اند و سرمایه‌گذار آن‌ها اصرار به ادامه کار و تولید دارد که ممکن است این سرمایه‌گذاران در گروه «مقلدین طرح موجود» باشند و در ادامه و حتی بعد از اخذ پروانه بهره‌برداری تسلیم شوند یا شکست بخورند؛ زیرا هنوز حدود نیمی از جواز های تأسیس صنعتی استان به پروانه بهره‌برداری نرسیده‌اند و حتی بخشی از پروانه‌های بهره‌برداری موجود ممکن است توسعه‌ای باشند یا تغییر نام باشند و همه آن‌ها ایجادی نیستند. با این حال سرمایه‌گذاری که بعد از کش‌وقوس‌های فراوان به فعالیت می‌رسد و با واقعیت موجود روبه‌رو می‌شود که تعداد واحدهای تولیدی موجود یا وارد شده به حدی زیاد است که عملاً «فرصت رشد» و «سودآوری» محدود شده است و این واقعیت در ادبیات تولید و کسب‌وکار «اشباع» نام‌گذاری شده است؛ نقطه سر خط.

برداشت چهارم؛ اشباع سازی

سال‌هاست که مدیران و فعالان اقتصادی به‌صراحت اعلام می‌کنند در برخی حوزه‌های تولیدی، استان خراسان رضوی به اشباع رسیده است؛ یعنی به دلیل از دیاد واحدها و شرکت‌ها رشد و سودآوری نزولی شده که در نتیجه یا شاهد راکد شدن واحدهای تولیدی خواهیم شد یا این که واحدها با ظرفیت محدود فعالیت می‌کنند که در هر دو صورت خروجی آن «جمع صفر» خواهد بود؛ یعنی رشد تولید واقعی صورت نمی‌گیرد و این یکی از دلایل مهم صفر بودن و یا رشد منفی درآمد سرانه داخلی استان در ۱۰ سال گذشته است؛ نقطه سر خط.

برداشت پنجم؛ پتکی بر اشباع سازی

اما سؤال این جاست که چرا با وجود رسیدن به نقطه اشباع باز هم شاهد صدور جواز تأسیس هستیم؛ ابتدا این که به لحاظ قانونی نمی‌توان جلوی صدور مجوز را گرفت و دوم این که ممکن است این جواز ها با «خلاقیت و نوآوری» وضعیت رشد و سودآوری حوزه تولیدی را بهبود ببخشند. با این حال اشباع آخر راه نیست؛ به عقیده نگارنده اشباع در برخی حوزه‌های تولید استان ناشی از «راه‌اندازی کسب‌وکار تولید به تقلید از طرح موجود» است که عملاً هیچ آورده ندارد و اگر بخواهیم با اشباع مقابله کنیم باید در وهله اول «خدمات و محصولات جدید» را در آن حوزه ارائه کنیم، دوم این که به سمت «برندسازی و بازاریابی خلاقانه» حرکت کنیم و نهایتاً باید به سمت «کشف بازار های جدید» حرکت کنیم که بخشی از این اهم بر دوش مدیران دولتی و بخشی هم بر دوش تشکل‌های تولیدی بخش خصوصی و خود سرمایه‌گذاران است؛ نقطه سر خط.

برداشت آخر؛ عبور از اشباع سازی

اشباع پایان راه نیست بلکه زنگ خطر برای ادامه وضع موجود است که با تکرار و تقلیدسازی و تهی کردن خلاقیت و نوآوری دیوار بلند اشباع سازی تولید را دامن زده است. تار و پود های موجود تغییر پیدا نکنند و سه گزاره؛ خلاقیت نه تقلید، برندسازی نه برندفروشی و کشف بازار جدید به‌خصوص صادرات بر مبنای کشف وضع واقعی موجود مبتنی بر آمایش سرزمینی در دستور کار قرار نگیرد تا یک دهه آینده شاید همه رسته‌های تولیدی استان اشباع‌سازی شده و همچنان سایه رکود، اشباع و رشد صفر سرمایه موجود صنعت و تولید بر سر استان گسترده‌تر خواهد شد. قطعا این فرضیه قابل بحث و راه حل خروج از وضع موجود را می‌توان به کل کشور تعمیم داد.

آگهی مناقصه عمومی دو مرحله‌ای (نوبت اول انتشار)

مجتمع تحقیقاتی و صنعتی شهید حسین پور در نظر دارد از طریق آگهی روزنامه نسبت به واگذاری انجام موضوع زیر اقدام نماید.

شماره مناقصه	موضوع مناقصه	مبلغ تضمین شرکت در مناقصه
۷/م ع/۶۸۲۱/۷۳/۰۴	استخراج و تدوین استانداردها، تدوین دستورالعمل ها، طراحی، تکنولوژی ساخت، مدلسازی و تهیه نقشه‌های ساخت و تدوین اسناد مورد نیاز در چرخه عمر محصولات مورد نظر کارفرما	۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال

معیارهای کلی ارزیابی مناقصه گر: ۱ دانش، تجربه و سابقه اجرایی مرتبط با موضوع مناقصه ۲ توانایی مالی، فنی و تجهیزاتی ۳ حسن سابقه ۴ پروانه بهره‌برداری/جواز کسب/مجوز فعالیت از اصناف مربوطه ۵ وضعیت موقعیت مکانی مناقصه گر ۶ وضعیت گواهینامه سمتا

مهلت دریافت اسناد مناقصه: از تاریخ ۱۴۰۴/۰۲/۰۸ الی ۱۴۰۴/۰۲/۱۴ غیر از پنجشنبه و ایام تعطیل رسمی از ساعت ۸ تا ۱۶ مهلت تکمیل و تحویل پاکت‌های پیشنهاد قیمت: از تاریخ ۱۴۰۴/۰۲/۱۴ الی ۱۴۰۴/۰۲/۲۷ در محل کارفرما تاریخ گشایش پاکت‌های پیشنهاد: ۱۴۰۴/۰۲/۲۸ مبلغ فروش اسناد مناقصه: مبلغ ۱۱،۰۰۰،۰۰۰ ریال واریز به حساب جاری ۹۸۷۸۰۰۳۶۵۵۱۱ بانک سپه شعبه مرکزی شاهین‌شهر (فیش واریز بانکی باید هنگام دریافت اسناد مناقصه ارائه گردد) قبل از واریز، بایستی «شناسه پرداخت» از مدیریت بازرگانی -امور قراردادهای مجتمع دریافت گردد. مناقصه‌گزار اختیار رد هر یک یا تمام پیشنهادهای مناقصه‌گران را برای خود محفوظ می‌داند. پرداخت هزینه درج آگهی در روزنامه به عهده برنده مناقصه می‌باشد.

تمامی جزئیات و شرایط شرکت در مناقصه در اسناد مناقصه ذکر شده است.

نشانی و تلفن: شاهین‌شهر، خیابان شهید بهشتی، نبش میدان مسرور، مجتمع تحقیقاتی و صنعتی شهید حسین پور

تلفن واحد بازرگانی: ۰۳۱-۴۵۲۲۲۰۱۰ داخلی ۸۵۸۸۵ و فکس: ۰۳۱-۴۵۲۳۰۷۰۱

تجدید آگهی فراخوان مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای

شماره مناقصه TENCO-TENDER 04-65

TENCO

۱- شرکت توسعه انرژی و نفت نگین آفاق کیش (تنکو)

در نظر دارد تجهیزات موضوع مناقصه خود را جهت بکارگیری در پروژه لرزه نگاری دو بعدی زعفران زنگوان از یک شرکت واجد صلاحیت اجاره نماید.

۲- موضوع مناقصه: **اجاره ۱۰ دستگاه کمپرسور باد ۶ سیلندر با خروجی باد 375 CFM دو چرخ پروژه لرزه‌نگاری دوبعدی زعفران – زنگوان** ۳- محل پروژه: استان ایلام و کرمانشاه

۴- مدت اجاره: ۱۲ ماه شمسی

۵- شرایط مناقصه گر: داشتن سابقه و تجربه کافی و مرتبط با موضوع مناقصه توانایی ارائه ضمانتنامه بانکی معتبر شرکت در مناقصه به مبلغ ۴/۹۲۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال (چهار میلیارد و نهصد و بیست میلیون ریال) اپراتور برای تعمیر و نگهداری به‌عهده پیمانکار می‌باشد. متقاضیان واجد شرایط می‌توانند حداکثر تا ۳ روز کاری پس از انتشار آگهی با ارسال نامه تمایل خود را جهت شرکت در مناقصه به نشانی ایمیل tender@petrotenco.com اعلام نموده و اسناد مناقصه را دریافت نمایند. برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره: ۸۸۵۷۶۲۴۰-۰۲۱ داخلی ۱۹۴۲ و ۱۹۴۱ و رایانامه Tender@petrotenco.com تماس حاصل نمایند.

هزینه درج آگهی روزنامه بر عهده برنده مناقصه می‌باشد.

مدیریت حقوقی و امور قراردادها

شرکت فولاد غدیر نی ریز (سهامی خاص)

NEYRIZ GHADIR STEEL COMPANY (NGHSCO)

شماره ۱۱۲۴۳۷

آگهی مناقصه عمومی

شرکت فولاد غدیر نی ریز (سهامی خاص) با شماره ثبت ۱۳۰۰

در نظر دارد، خرید و تحویل تجهیزات ابزار دقیق کارخانه فولادسازی را از طریق مناقصه عمومی به اشخاص دارای صلاحیت واگذار نماید. لذا از کلیه متقاضیان واجد شرایط دعوت به عمل می‌آید.

آخرین مهلت تحویل پیشنهادات تا ساعت ۱۶ روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۲۱ می‌باشد.

محل تحویل پاکت‌ها:

۱. دبیرخانه کمیسیون معاملات شرکت فولاد غدیر نی‌ریز به آدرس: تهران، خیابان بخارست، کوچه چهاردهم غربی، پلاک ۱۷، کدپستی ۱۵۱۴۸۱۹۷۱۱، دبیر کمیسیون معاملات، تلفن: ۰۲۱-۸۶۰۴۷۳۱۱-۰۲۱-۸۸۷۵۴۳۰۵/۰۲۱-۸۶۰۴۳۳۹۰-۰۲۱-۸۶۰۴۷۵۲۵

۲. مدیریت حراست واقع در محل مجتمع به آدرس: استان فارس، شهرستان نی‌ریز، کیلومتر ۵۰ جاده نی‌ریز - سیرجان، دفتر مدیریت حراست، کدپستی: ۷۴۹۱۶۱۷۸۳۱، تلفن: ۰۷۱-۵۳۸۵۴۱۲۴

متقاضیان جهت دریافت اسناد مناقصه بایستی مبلغ ۱،۰۰۰،۰۰۰ ریال را به حساب شبای شماره IR۸۲۰۱۷۰۰۰۰۰۰۲۲۲۹۳۹۳۰۶۰۰۷ به‌نام شرکت فولاد غدیر نی‌ریز در بانک ملی (غیر قابل استرداد) واریز نمایند.

تضمین شرکت در مناقصه: به‌صورت سپرده در حساب مناقصه‌گزار (مصرح در اسناد مناقصه) و یا چک صیادی به مبلغ ۵،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال (پنج میلیارد ریال) در وجه شرکت فولاد غدیر نی‌ریز می‌باشد.

نحوه فروش و دریافت اسناد: متقاضیان می‌توانند در صورت تمایل با ارسال تصویر درخواست کتبی (شامل نام مناقصه و نام و نام خانوادگی مناقصه گر، شماره تلفن تماس ثابت و همراه) و تصویر فیش واریزی به شماره فکس ۰۲۱-۸۸۷۵۴۳۰۵ داخلی ۶ و یا آدرس ایمیل شرکت به نشانی Tender@nghsco.ir (و اطلاع به داخلی ۱۱۴) اسناد این مناقصه را خریداری نمایند، پس از بررسی درخواست و فیش واریزی، فایل کامل اسناد مناقصه برای مناقصه گر ارسال خواهد شد.

- شایان ذکر است دریافت اسناد نیازمند هیچگونه مراجعه حضوری نمی باشد.
- شرکت فولاد غدیر نی‌ریز در قبول یا رد یک یا کلیه پیشنهادها مختار است.

شرکت فولاد غدیر نی ریز (سهامی خاص)

NEYRIZ GHADIR STEEL COMPANY (NGHSCO)

آگهی مزایده عمومی

شرکت فولاد غدیر نی ریز (سهامی خاص) با شماره ثبت ۱۳۰۰

در نظر دارد، فروش ۲۵ هزار تن آهن اسفنجی صادراتی تولیدی خود را از طریق مزایده عمومی به اشخاص دارای صلاحیت واگذار نماید. لذا از کلیه متقاضیان واجد شرایط دعوت به عمل می‌آید.

آخرین مهلت تحویل پیشنهادات تا ساعت ۱۴ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۱۷ می‌باشد.

محل تحویل پاکت‌ها:

۱. دبیرخانه کمیسیون معاملات شرکت فولاد غدیر نی‌ریز به آدرس: تهران، خیابان بخارست، کوچه چهاردهم غربی، پلاک ۱۷ کدپستی ۱۵۱۴۸۱۹۷۱۱، دبیر کمیسیون معاملات، تلفن: ۰۲۱-۸۸۷۵۴۳۰۵/۰۲۱-۸۶۰۴۳۳۹۰-۰۲۱-۸۶۰۴۷۵۲۵

۲. مدیریت حراست واقع در محل مجتمع به آدرس: استان فارس، شهرستان نی‌ریز، کیلومتر ۵۰ جاده نی‌ریز - سیرجان دفتر مدیریت حراست کدپستی: ۷۴۹۱۶۱۷۸۳۱، تلفن: ۰۷۱-۵۳۸۵۴۱۲۴

متقاضیان جهت دریافت اسناد مزایده بایستی مبلغ ۱،۰۰۰،۰۰۰ ریال را به حساب شبای شماره IR۸۲۰۱۷۰۰۰۰۰۰۲۲۲۹۳۹۳۰۶۰۰۷ به‌نام شرکت فولاد غدیر نی ریز در بانک ملی (غیر قابل استرداد) واریز نمایند.

تضمین شرکت در مزایده: به‌صورت ضمانتنامه بانکی و یا سپرده در حساب مزایده گزار (مصرح در اسناد مزایده) به مبلغ ۵۰،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال (پنجاه میلیارد ریال) در وجه شرکت فولاد غدیر نی‌ریز می‌باشد.

نحوه فروش و دریافت اسناد: متقاضیان می‌توانند در صورت تمایل با ارسال تصویر درخواست کتبی (شامل نام مزایده و نام و نام خانوادگی مزایده گر، شماره تلفن تماس ثابت و همراه) و تصویر فیش واریزی به شماره فکس ۰۲۱-۸۸۷۵۴۳۰۵ داخلی ۶ و یا آدرس ایمیل شرکت به نشانی Tender@nghsco.ir (و اطلاع به داخلی ۱۱۴) اسناد این مزایده را خریداری نمایند، پس از بررسی درخواست و فیش واریزی، فایل کامل اسناد مزایده برای مزایده گر ارسال خواهد شد.

- شایان ذکر است دریافت اسناد نیازمند هیچگونه مراجعه حضوری نمی‌باشد.
- شرکت فولاد غدیر نی‌ریز در قبول یا رد یک یا کلیه پیشنهادها مختار است.